

FİNLANDIYA EĞİTİM SİSTEMİ

GİRİŞ

Her yıl yapılan farklı eğitim araştırmalarının tümünde Finlandiya'nın eğitim sistemi Dünya'da uygulanan en iyi eğitim sistemi olarak ilan ediliyor. Finlandiya eğitim alanındaki bu başarısıyla Dünya'daki diğer tüm ülkeleri geride bırakıyor

KISA TARİHÇESİ

Finlandiya uzun yıllar Rus ve İsveç egemenliği altında kalmış özerk bir bölge olarak her iki ülkenin bir çekişme alanı ve egemenlik aracı olarak kalmıştır. Rusya egemenliği sırasında Finlandiya kendi para birimine de kavuşmuş ve Rus Çarlık Ordusu'nda ayrı bir Fin birliği uzun süre görev yapmıştır.

Finler, özerk yönetim statülerini kendi ülkelerinin çıkarlarını gözetip ilerleme amacıyla son derece ustaca kullanmayı bilmişlerdir. Fin dili, Fin kültürü ve Finlandiya geçim dünyası Rusya egemenliği altında kalınan süre içinde önemli bir biçimde güçlenerek gelişime göstermiştir. 1900'lü yılların başında Finlerle Rusya yöneticileri arasındaki ilişkileri, Rusya Çarlığının başlattığı Finlerin kabullenmediği 'Ruslaştırma' politikası gerginleştirmiştir.

Rusya'da gerçekleşen Devrimin ardından, Finlandiya 1917 yılında bağımsızlığını ilân etmiş ve bu bağımsızlık ilânı, Finlandiya'nın Rusya egemenliğinden bütünüyle kopuşu anlamına gelmiştir. Bağımsız Finlandiya, kral ve çarın yerine, cumhurbaşkanı altı yılda bir halk tarafından seçilen ve yasaları yine halkın seçtiği parlamento tarafından düzenlenen cumhuriyet yönetimini, yönetim biçimi olarak benimsemiştir. Finlandiya ya da resmi adıyla Finlandiya Cumhuriyeti, Kuzey Avrupada Baltık Denizi kıyısında bulunan bir Kuzey Avrupa ülkesidir. Başkenti Helsinki'dir. Doğusunda Rusya, kuzeyinde Norveç ve batısında İsveç yer alır.

Finlandiya'nın Fince ve İsveççe olmak üzere iki ana dili vardır. Finlandiya bayrağı, Finlandiya 'da **ulusal bayrak ve devlet bayrağı** olarak ikiye ayrılmaktadır. Mavi renk **Finlandiya**'nın meşhur göllerini, beyaz zemin ise **Finlandiya** deyince akla gelen kar kaplı toprakları temsil eder. 2015 verilerine göre ülkenin nüfusu 5.439.000 milyon 'dur . İkinci Dünya Savaşının ardından, savaş tazminatlarının ağır yükünü ödemek için hızla endüstriyelleşen Finlandiya 'da bugün kişi başına düşen milli gelir yüksektir. (26,097 Amerikan dolar civarındadır). Bu nedenle Finlandiya dünyanın en zengin ülkeleri arasındadır.

Temel öğretimde ve ortaöğretim ikinci devrede öğrenim gören öğrencilerin yaklaşık olarak yüzde beşi öğrenim dilinin İsveççe olduğu okullarda okumaktadırlar. Her iki dil grubunun da yükseköğretim düzeyinde de öğretim kurumları bulunmaktadır. Buna ek olarak, tüm öğretimin ya da öğretimin bir kısmının yabancı bir dilde verildiği bazı eğitim kurumları da mevcuttur. (genel olarak İngilizce)

FİNLANDIYA İLE İLGİLİ GENEL BİLGİLER

Bir ülkenin eğitim sisteminin anlaşılması amacıyla öncelikle onu etkileyen coğrafi, sosyal, siyasal ve ekonomik yapısına kısaca değinilmesi gerekmektedir.

Resmi Adı	Finlandiya Cumhuriyeti
Nüfusu	5.2 milyon
Başkenti	Helsinki (1.1 milyon)
Dili	Fince, İsveççe
Alanı	338.000km ²
Yıllık Nüfus Artış oranı	%0,1
Nüfusun Dağılımı	Fin(%92), İsveç(%6), Sami(%2)
Dini Yapı	Protestan(%85), Ortodoks(%2), diğer(%13)
Ortalama Yaşam Süresi	Erkek: 74 Kadın: 81 yıl
Kişi Başına Düşen Gayri Safi Milli Hasıla	31. 723 Euro
Kamu Harcamaları İçinde Eğitime Ayrılan Oran	% 11,9
Okur yazarlık Oranı	%99
İşsizlik Oranı	% 7,7
Zorunlu Eğitimin Süresi	9YIL

Coğrafi özellikleri: Avrupa'nın kuzeydoğusunda yer alan Finlandiya batısında İsveç, kuzeyinde Norveç ve doğusunda Rusya ile sınır komşusudur. Ülkenin geri kalan bölgelerini Baltık Denizi çevreler. 338,000 kilometrekarelik bir yüzölçümüne sahip olan ülke Avrupa'nın en büyük 6. ülkesidir.

Sosyal yapı: Finlandiya'nın 5.5 milyona yaklaşan bir nüfusuyla Avrupa'nın en az nüfuslu ülkelerinden biridir. Ülke nüfusunun % 93'ünün anadili Fince, %6'sının anadili İsveççe'dir. Nüfusun % 20'si başkenti olan Helsinki civarındadır. Finlerin karakteristik özellikleri, uzun boylu, sarı saçlı, mavi veya gri gözlü olmalarıdır.

Siyasal yapı: 6 Aralık 1917 tarihinde Rusya'dan ayrılarak bağımsızlığını ilan eden Finlandiya çok partili parlamenter bir demokrasidir. Devletin başı altı yıllığına seçilen cumhurbaşkanıdır. Cumhurbaşkanının yetkileri son yapılan değişiklikle sınırlandırılmış, başbakan ve meclisin yetkileri artırılmıştır. Finlandiya Anayasasının ikinci maddesine göre iktidar parlamento tarafından temsil edilen halka aittir. Finlandiya 1995'de Avrupa Birliğine dâhil olmuş ve 1999'da da 11 birlik üyesi ülkeyle birlikte ortak para birimi olarak Euro'yu kullanmaya başlamıştır. Uluslararası ilişkilerde tarafsızlık siyaseti güden Finlandiya soğuk savaş döneminde ve sonrasında NATO'ya üye olmamıştır.

Ekonomik yapı: Finlandiya'nın eğitim yatırımları ülkenin dünyadaki en rekabetçi ve gelişmiş ekonomilerinden birisine sahip olmasında önemli rol oynamıştır. II. Dünya Savaşı öncesinde büyük oranda tarıma ve ormancılığa dayalı olan ülke ekonomisi sanayi devrimini yakalamakta geç kalmış olmakla birlikte sanayi devriminden sonra bilgi teknolojileri devriminin öncülerinden olmuştur. 2002 yılı verilerine göre bilgi teknolojileri alanında nüfus büyüklüğüne göre alınan patent sayısı açısından Avrupa Birliği ülkeleri arasında açık ara öndedir. Finlandiya araştırma ve geliştirme faaliyetlerine en çok kaynak ayıran ülkelerdendir.

Fin ekonomisinin başarısının altında yatan önemli etkenlerden birisi de ülkedeki cinsiyet eşitliği ve sosyal adalettir. Finlandiya dünyada gelir dağılımının en adaletli olduğu ülkelerden biri olmasının yanı sıra milli gelirinin önemli bir oranını refah devleti oluşturma amacı doğrultusunda eğitim ve sağlık hizmetlerine ayırmaktadır. Ülkede kişi başına düşen milli gelir 2016 yılı itibariyle 44.491 Amerikan Dolarıdır. Ülke ekonomisinin yaklaşık %66'sını hizmet sektörü, %31'ini sanayi sektörü ve %3'ünü tarım oluşturmaktadır.

EĞİTİM FELSEFESİ

- * Finlandiya'da halk eğitimi 1860'lı yıllarda başlamıştır. Diğer bir çok Avrupa ülkesinde olduğu gibi ana dilde eğitimin temeli kilise olmuştur. (Lutheran Kilisesi) Kiliseden bağımsız ulusal eğitim sistemi ise 1866'da kuruldu.(Finnish National Board of Education)
- * Finlandiya' da eğitimin temel ilkelerinden biri, tüm insanların kaliteli eğitim ve öğretime eşit ulaşma imkanına sahip olmasıdır. Eğitim politikası yaşam boyu öğrenme ilkesi üzerine kurulmuştur. Din, dil, ırk ayrımı gözetmeksizin, maddi durumuna ya da nerede yaşadığına bakılmaksızın tüm vatandaşlar eğitim için aynı haklara sahip olmalıdır. Eğitim anayasal bir haktır.
- * Finlandiya'da okul öncesi eğitimden yüksek öğretime kadar her düzeyde eğitim ücretsizdir.
- * **Anahtar kelimeler: Kalite, verimlilik ve uluslararasılaşma.**

Finlandiya Anayasasına göre(Bölüm 16: Eğitimsel Haklar);

- * Herkes parasız temel eğitim alma hakkına sahiptir.
- * Kamu yetkilileri, bireylere; ekonomik durumları dikkate alınmaksızın gelişmelerinin sağlanmasında, özel gereksinimlerine ve yeteneklerine göre diğer eğitim hizmetlerinden yararlanmalarında eşit olanaklar sunar.
- * Yükseköğretimde bilim ve sanat özgürlüğü güvence altındadır.

EĞİTİM SİSTEMİ

- * Finlandiya'da temel eğitimde yapılan en büyük değişiklik, 90'lı yıllarda gerçekleşmiştir. Merkezi eğitim sisteminin etkisi azaltılmış ve yerel yönetimin karar verme gücü

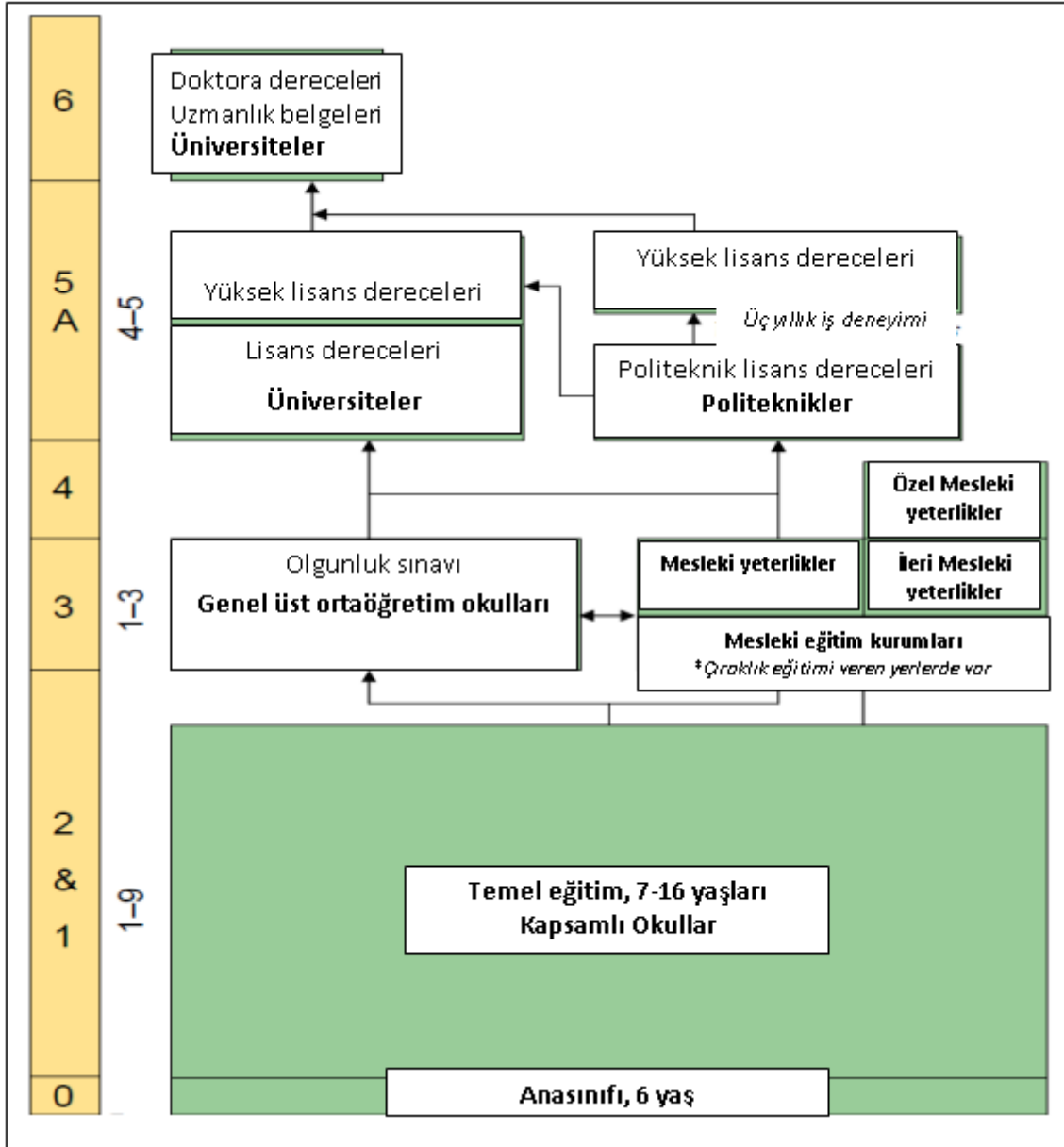
arttırılmıştır. Yani eğitimi sağlayanlara eğitimin koşulları konusunda karar verme yetkisi tanınmıştır. Okullar, Ulusal Programa dayanarak kendi programlarını yazabilmektedir.

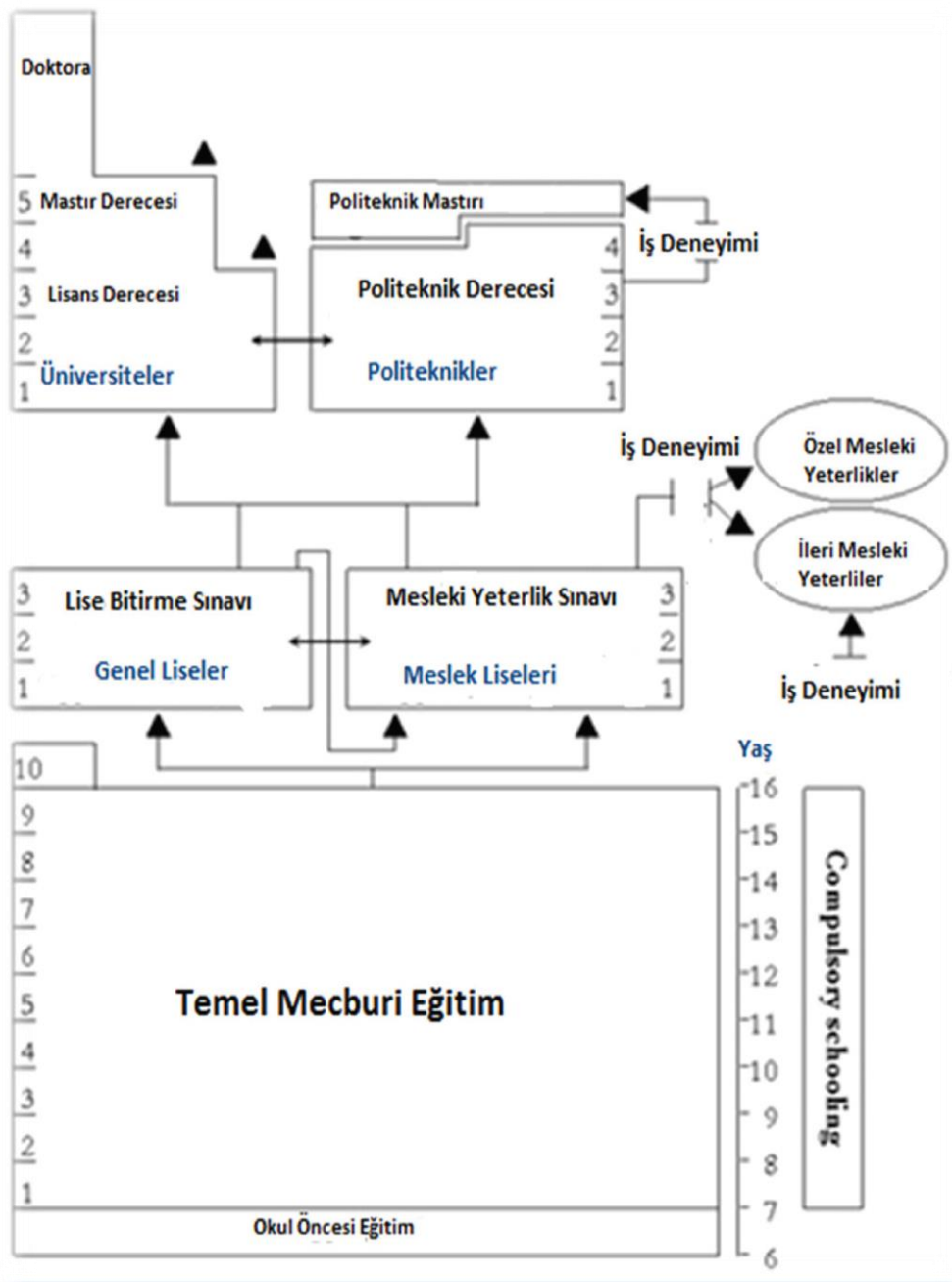
- * Finlandiya eğitim sistemi; **tüm yaş grupları için 9 yıllık temel eğitim ve öncesinde 1 yıllık gönüllü okul öncesi eğitim, genel eğitim ve mesleki eğitimden oluşan 2.devre eğitim, üniversiteler ve politeknikler tarafından sağlanan yükseköğretimden** oluşmaktadır.

OKUL SİSTEMİ YAPILANMASI

Finlandiya'da okul yapılanması okul öncesi eğitim, temel eğitim, üst ortaöğretim ve yükseköğretim kademelerine ayrılmıştır. Okul öncesinden yükseköğretime kadar bütün kademelerde eğitim ücretsiz ve temel eğitim zorunludur.

FİNLANDIYA OKUL SİSTEMİ YAPILANMASI

FİNLANDIYA'DA EĞİTİM POLİTİKALARINA YÖN VEREN UNSURLAR

Eğitimde imkân ve fırsat eşitliği:

Finlandiya'da eğitim hizmetlerinin sunulmasında temel amaç bireylerin yaşına ve sosyal sınıfına bakılmaksızın anadil, cinsiyet, ekonomik durum, yerleşim yeri ve özel gereksinimler doğrultusunda tüm imkânların sağlanmasıdır. Bu bakımdan okul öncesi, temel eğitim ve ortaöğretim tamamıyla ücretsizdir. Herhangi bir okul ücreti olmadığı gibi okul servisi, yemekleri ve tüm okul kırtasiye, ders ve yardımcı kitaplar eğitim bütçesinden karşılanmaktadır. Azınlıklar, Roman toplumu ve dezavantajlı bütün birey veya gruplara birtakım pozitif ayrımcılıklar da

sağlanarak eğitim olanaklarından istifade etmeleri sağlanmaktadır. Bu bakımdan eğitim geleceğe yönelik olarak toplumsal ve bireysel düzeyde eşitlik sağlamada önemli bir imkân olarak görülmektedir.

İyi eğitilmiş ebeveynler:

Finlandiya’da yetişkin eğitimine oldukça önem verilmektedir. Özellikle ebeveynlerin gelecek nesilleri yetiştirmedeki katkısı göz ardı edilmeden okullar ve veliler işbirliği içerisinde çalışmaktadırlar. İlerleme ve gelişimde ebeveynlerin sahip olduğu yüksek motivasyonu sürekli kılmada yerel eğitim otoriteleri ve sivil toplum kurumları ile okullar önemli bir işlev görmektedirler.

OKUL ÖNCESİ EĞİTİM

Finlandiya’da 0-6 yaş arasındaki çocuklar için eğitim kreşlerde temel eğitime başlamadan önce sadece 6 yaşındaki çocuklar için olan eğitim ise kreşlerde veya anasınıflarında verilir. Kreşlerin ücretleri velilerin gelirlerine göre belirlenir. Ülkede okul öncesi eğitim zorunlu değildir. Buna rağmen 6 yaşındaki çocukların tamamına yakını ana sınıfına devam eder. Belediyeler temel eğitimden önce her çocuğa bir yıllık ana sınıfı eğitimini vermekle yükümlüdür. Anasınıflarının %70’i kreşlerde %30’u da kapsamlı okullar bünyesinde bulunmaktadır. Anasınıflarında yemek, sağlık ve ulaşım masrafları devlet tarafından karşılanmaktadır.

Okul öncesi dönem 0–6 yaş arasını kapsamaktadır. Altı yaşına kadar olan süre boyunca çocuklar kreşlere ya da her biri ailenin gelirine göre makul fiyatlar talep eden özel yuvalarda bulunan daha küçük boyuttaki aile kreş gruplarına gidebilmektedir. 2001 yılından bu yana altı yaşındaki tüm çocuklar ücretsiz okul öncesi eğitim alma hakkına sahiptir. Her yerel idare okul öncesi eğitimi okullarda, kreşlerde ya da çocukların gündüz bakımına ilişkin aile kreşlerine

ya da uygun görülen diğer kurumlarda vermeye karar verebilir. Zorunlu olmamasına rağmen altı yaşındaki çocuklar temel eğitim okullarında bir yıl okul öncesi eğitim alabilirler. Altı yaş grubunda okul öncesine devam etme oranı % 98 gibi bir oranla oldukça yüksek düzeydedir.

Okulöncesi eğitimin amaçları:

- Çocukların kişiliğini tanımak,
- çocukları aktif bir alıcı ve öğrenici olarak görmek,
- çocukların toplumun bir bireyi olarak yetiştirilmelerini ve çevreye uyumlarını sağlamak,
- oyun ve etkinlik ortamı oluşturarak değişik etkinliklerle çocukların diğer çocuklarla birlikte kişiliklerinin gelişimini sağlamak,
- ailelere çocuklarını yetiştirmelerinde yardımcı olmak ve
- çocukların dengeli gelişimini sağlamaktır.(EURODYCE/CEDEFOP, FINLAND)

- * Zorunlu olmamasına rağmen 6 yaşındaki çocukların yaklaşık %96'sı okulöncesi eğitim almaktadır.
- * Finlandiya'da okulöncesi eğitimde çocuğun ihtiyaçlarının karşılandığı ve öğrenmenin oyunla gerçekleştirildiği bir ortam yaratmak önemlidir.
- * Her çocuk 700 saatlik okulöncesi eğitim alma hakkına sahiptir.
- * Okulöncesi eğitim özel kurumlar tarafından da sağlanabilir.
- * Okulöncesi eğitimde görev alan öğretmenler, okulöncesi ya da sınıf öğretmeni yeterliliğine sahip olmalıdır.
- * Finliliği korumak ve Fin olmayan insanlarına dünya görüşlerine, ırk din ve dillerine saygı göstermek okul öncesi eğitimde önem verilen konulardandır.

TEMEL EĞİTİM

Temel eğitim olarak adlandırılan zorunlu eğitim, altı yıl ilköğretim ve üç yıl ortaöğretim I. devre olmak üzere dokuz yıldır. 7–16 yaş arası çocukların devam ettiği zorunlu eğitim, bu eğitim süresince kullanılan okul materyalleri ve öğle yemeği ücretsizdir. Çocukların hangi okula gideceği adres bilgilerine bağlı olarak yerel yönetim tarafından belirlenir. Zorunlu eğitimde okullaşma oranı yüzde 100'e yakındır. Okullarda öğretim yılı, Ağustos ortasında başlayan ve Haziranın başına kadar devam eden iki döneme ayrılan toplam 190 iş gününden oluşmaktadır. Okullarda eğitim öğretim, haftanın beş iş gününde tam gün (normal öğretim) olarak yapılmaktadır. Haftalık alınan ders sayısı düzeye ve alınan seçmeli derslerin sayısına bağlı olarak 19 – 30 saat arasında değişmektedir. Buna ek olarak, fazladan tatillerle ilgili yerel özerklik söz konusudur. Zorunlu eğitimin ilk altı yılındaki eğitim, görsel sanatlar, müzik ve spor gibi özel yetenek gerektiren dersler dışında tümüyle sınıf öğretmenleri tarafından verilmektedir. Son üç yılda ise derslere branş öğretmenleri girmektedir. Temel eğitimde sınıf mevcutlarına ilişkin bir standart bulunmamakla birlikte ortalama 20–25 arasındadır. Gruplar normalde aynı yaştaki çocuklardan oluşmaktadır. Ancak sınıflar bazında öğrenci sayılarının çok düşük olduğu durumlarda birleştirilmiş eğitim uygulamalarına yer verilebilmektedir. Hemen hemen tüm Fin çocukları zorunlu eğitimi tamamlar. Zorunlu dersleri: Ana Dil (Fince, İsveççe veya Sami), İkinci Ulusal dil, Yabancı diller, Çevre Çalışmaları, Sağlık eğitimi, Din ya da Ahlak Bilimi, Tarih, Sosyal bilimler, Matematik, Fizik, Kimya, Biyoloji, Coğrafya, Beden eğitimi, Müzik, Görsel Sanatlar, El Sanatları, Ev ekonomisi ve rehberliktir . Her türlü lise öğretimi için yeterlik sağlar.

İlkokulu ve alt ortaöğretimi kapsayan dokuz yıllık kesintisiz zorunlu temel eğitim kapsamlı okul (comprehensive school) olarak adlandırılan okullarda verilir. Temel eğitime başlama yaşı yedidir. Temel eğitim herkese, tamamen ücretsizdir. Tüm okul malzemeleri, sağlık hizmetleri belediye tarafından karşılanır. Herkese ücretsiz yemek verilir. Ev ile okul arası 5 km'den fazla ise okul taşıma ücretini öder.. Sınıf mevcutları 20–30 arası, bir ders saati 45 dakikadır. İlk altı yılda eğitim sınıf öğretmenleri tarafından son üç yılda ise her ders için farklı branş öğretmenleri tarafından yerine getirilir Öğretmenler kendi öğretim metotlarını seçerler ve yine kendi eğitim malzemelerini belirleme konusunda özgürdürler.

Temel eğitimde öğrencilerin değerlendirilmesinde öğretmenler yetkili ve sorumludur. Öğrencilere öğretmenler tarafından yapılan süreç ve sonuç değerlendirmeleri sonucunda her yılın sonunda bir karne ve dokuzuncu sınıfın sonucunda da temel eğitim sertifikası verilir. Değerlendirme kriterleri ulusal çekirdek müfredatta belirtilir. Temel eğitimde ayrıca öğrencilerin kendi öğrenme süreçlerini değerlendirebilmeleri de amaçlanır.

Ulusal düzeyde veri elde edilebilmesi amacıyla ülke genelinde altıncı ve dokuzuncu sınıflarda Ulusal Eğitim Kurulu tarafından uygulanan matematik, anadil ve edebiyat sınavları yapılmaktadır.

Temel eğitimin eğitim programlarında yer alan belli başlı dersler matematik, anadil (Fince veya İsveççe), ikinci ulusal dil (Fince veya İsveççe), yabancı diller, biyoloji-coğrafya, fizik-kimya, sağlık, din (Lutheryanlık veya Ortodoksluk) veya ahlak bilgisi, tarih-sosyal bilimler, beden eğitimi, müzik, görsel sanatlar, el sanatları ve ev ekonomisidir. Programda belediyeler tarafından belirlenen seçmeli derslerde bulunmaktadır. Temel eğitimin ilk altı yılında 19 ila 24 arasında değişen haftalık ders saatleri altıncı yıldan sonra 30'a çıkmaktadır.

Finlandiya'da yaklaşık 1 milyon 200 bin öğrencinin yarısından fazlası (yaklaşık 531 bin) temel eğitim düzeyindedir. Öğrenci başına düşen öğretmen sayısı ilkökul kademesinde 19, alt ortaöğretim kademesinde ise 17'dir.

Ayrıca yerel yönetimler gerekli gördükleri takdirde kapsamlı okullarda eğitimi on yıl olarak düzenleyebilmektedir. Ek sınıf adında olan bu 10. sınıflar eğer öğrencinin seçmek istediği bölümde yer yoksa öğrenci eğitimine devam etme ve burada notlarını yükseltme imkânı bulur. Seçmeli olan 10. yılı tamamlayan öğrencilere ek bir belge sunulmaktadır.

Zorunlu eğitim kapsamında okulların amaçları(Temel eğitim, ilköğretim ve ortaöğretim 1.devre):

-öğrencilerin kişilik gelişimini sağlamak

-öğrencilerin becerilerinin gelişimi için destek olmak

-gelecekteki eğitimleri ve iş yaşamları için geçerli bilgileri sağlamak

-öğrencilerin bireysel farklılıklarını dikkate alarak gelişimlerini

sağlamaktadır.(EURODYCE/CEDEFOP, FINLAND)

*Finlandiya Temel Eğitim Yasasına göre, Finlandiya'da kalıcı olarak ikamet eden çocukların temel eğitim alması zorunludur.

*Temel eğitim, okul ya da yerel yönetimler tarafından hazırlanan özelleştirilen çekirdek programa dayanmaktadır.

*Temel eğitimde ders kitapları ve diğer malzemeler ücretsizdir ve öğrencilere her gün ücretsiz yemek sunulmaktadır.

*Öğretim yılı 190 gün olup ağustos ayı ortası başlar, haziran ayı başında sona erer. Yaz tatili 60 gündür. Okullar haftanın 5 günü açık olup, haftalık 19 – 30 saat ders işlenir. Ek olarak, fazladan tatillerle ilgili yerel özerklik söz konusudur.

Finlandiya, Avrupa'nın en az ders saatine sahip ülkelerinden birisidir.

*Eğitim dili çoğunlukla Fince ve İsveççedir

*Sınıf mevcutları 20–30 arası, ders saati 45 dakika.

*Eğitim ilk 6 yılda sınıf öğretmeni tarafından, son üç yılda ise konu öğretmenleri tarafından verilmektedir.

*Kural olarak tüm öğretmenlerin yüksek lisans diploması bulunmaktadır.

*Öğretmenler kendi öğretim metotlarını seçerler ve yine kendi eğitim malzemelerini belirleme konusunda özgürdürler.

*Değerlendirme günlük okul hayatının sürekli bir parçasıdır ve her öğrenci yılda en az bir kez bir rapor almaktadır.

*Başarı hem sürekli olarak hem de öğretmenlerin uyguladığı sınavlarla değerlendirilmektedir.

*Karneler ilk 3 sınıfta sözel, diğer sınıflarda öğrencilerin değerlendirilmesinde 10-0 arası skala uyguluyor. Fakat 4 ve aşağısı uygulanmıyor.

•4- Başarısız

•5- Yeterli

•6- Orta

•7- Başarılı

•8- İyi

•9- Çok İyi

•10- Bilgi ve Beceriler Mükemmel

*“Kapsamlı okul” hayatının 9 yılını başarıyla tamamlayan öğrenciye bir belge verilmektedir.

*“Ek sınıf ” adında 10. sınıf bulunmaktadır. Eğer öğrencinin seçmek istediği bölümde yer yoksa öğrenci 10. sınıfa devam eder ve burada notlarını yükseltme imkânı bulur. Seçmeli olan 10. yılı tamamlayan öğrencilere ek bir belge sunulmaktadır.

Temel Eğitimde Zorunlu Dersler

•Edebiyat

•Anadil (Fince veya İsveççe)

- İkinci Ulusal Dil
- Yabancı dil
- Çoğrafya
- Sağlık Eğitimi
- Din dersi veya etik
- Tarih
- Sosyal Çalışmalar
- Matematik
- Rehberlik
- Kimya/Biyoloji/Fizik

KiVa, (Kiusaamista Vastaan)

Finlandiya'da birkaç yıl önce başlatılan KiVa programı büyük başarıya ulaştı ve başka ülkeler tarafından da örnek alındı.

KiVa, the university of Turku tarafından geliştirilen Eğitim ve Kültür Bakanlığı tarafından desteklenen zorbalık karşıtı(Antibullying) eğitim programıdır.

Zorunlu eğitim veren okulların %90'ı bu programı kullanmaktadır.

9 veya 10. sınıfın sonunda öğrencilerin derslerdeki başarılarını gösteren bir sertifika (peruskoulun päättötodistus) verilir. Öğrenci zorunlu eğitimden ayrılırken son kez değerlendirilir. Değerlendirme ulusal programın özüne uygun olup hepsi 8' olmalıdır.

•Aldığı sertifikaya göre genel eğitimde gymnasiuma, mesleki eğitimde ise meslek eğitim kurumlarına başvurur.

•öğrencinin yönlendirilmesi öğrencinin ailesi ve okul yönetimi tarafından takip edilip öğrenci sistemde (The joint application system) kayıt yaptırır.

Zorunlu eğitimi tamamlayan öğrenciler konumuna uygun mesleki ve akademik liseyi seçebilirler. Başvuru Ulusal Başvuru Sisteminde (The joint application system -Fincesi: yhteishakujärjestelmä, İsveçcesi: gemensam elevansökan) doğrudan yapılmaktadır.

•öğrencilerin önceki çalışma kayıtlarına veya giriş ve yetenek testlerine bakılır. Zorunlu Temel Eğitim sonrası ortaöğretim genel ve mesleki eğitim olmak üzere 2'ye ayrılmaktadır.

ORTAÖĞRETİM İKİNCİ DEVRE

- * **Genel Lise** (Finnish: lukio, Swedish: gymnasium)
- * **Mesleki Kolejler** (vocational colleges), (Nüfusun 50.000 üzerindeki yerlerde)
- * **Çıraklık Okulları** –oppisopimuskoulutus
- * Ortaöğretim Uzaktan Eğitim Okulları (Upper Secondary Distance Education)
- * **Halk Lise Okulları** (folk high schools –kansanopisto- 88 tane 82 si özel)
- * **Mesleki Halk Eğitim Merkezleri**- 206 tane (vocational adult education centres, (Finnish: ammatillinen aikuiskoulutuskeskus, Swedish: yrkesutbildningscentrum)

Zorunlu temel eğitimden sonra 16–19 yaş arasını kapsayan ortaöğretim, genel ve mesleki eğitim olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Öğrencinin genel ve mesleki ortaöğretimden hangisine devam edeceğini belirleyen genel bir sınav yoktur. Veliler, öğrencisinin temel eğitimdeki başarı durumunu dikkate alıp öğretmenlerin ve okul yönetiminin görüşünü alarak, ortak ulusal başvuru sistemi vasıtasıyla ortaöğretim ikinci devre eğitimi veren herhangi bir genel veya mesleki ortaöğretim okuluna başvuru yapma hakkına sahiptirler. Ortaöğretim ikinci devreye öğrenci seçimi daha önceki okul başarılarına göre gerçekleşirken mesleki öğretim kurumları tarafından kullanılan seçme kriterleri, iş deneyimi ve diğer karşılaştırılabilir faktörleri, giriş ve yetenek sınavlarını da kapsayabilir.

Finlandiya’da üst ortaöğretim genel üst ortaöğretim ve mesleki eğitim olmak üzere ikiye ayrılır. Temel eğitimi bitirenlerin %54’ü üst ortaöğretim kurumlarına, %40’ı mesleki eğitim kurumlarına, %6’sı ise isteğe bağlı onuncu sınıfa devam eder veya iş hayatına başlar.

Öğrenciler üst ortaöğretime ulusal bir başvuru ve yerleştirme sistemiyle geçerler. Öğrencilerin seçiminde temel ölçüt onların temel eğitim boyunca aldıkları notlardır.

Mesleki eğitime başvuranların iş deneyimleri de dikkate alınır ve onlar için ayrı yetenek sınavları yapılabilir. Hem üst ortaöğretim hem de mesleki eğitim genellikle üç yıl sürer. Bu süre üst ortaöğretimde alınmasını gereken derslerin (her biri 38 saat süren 75

ders), mesleki eğitimde de alınması gereken kredilerin (120 kredi, 40 saatlik dersin karşılığı bir kredi) tamamlanma süresine bağlı olarak değişebilmektedir. Her iki eğitimi tamamlayanlar da bitirme sertifikalarıyla üniversitelere veya politekniklere başvurabilmektedir.

Üç yıllık eğitimde daha az mesleki eğitim veren çıraklık okulları veya mesleki eğitim kurumları da bulunmakta ve buralara devam edenlere temel mesleki yeterlik sertifikası verilmektedir. Çıraklık eğitiminin teorik dersleri mesleki eğitim kurumlarında veya yetişkin eğitimi merkezlerinde verilmektedir. Çıraklık eğitiminde teorik dersler eğitim programının yaklaşık yüzde %20'sini oluştururken bu oran mesleki eğitim kurumlarında %80'dir.

Üst ortaöğretimin eğitim programları zorunlu, seçmeli (uzmanlaşma dersleri) ve uygulamalı derslerden oluşur. Zorunlu derslerin çoğu temel eğitim programında yer alan zorunlu derslerle aynıdır. Temel eğitim programından farklı olarak genel üst ortaöğretim programında felsefe ve psikoloji dersleri bulunmaktadır. Ayrıca öğrenciler zorunlu derslerle paralel olan en az on seçmeli alan dersi seçmek zorundadır. Zorunlu derslerin değerlendirmesi 4 ila 10 arasında değişen rakamsal notlarla yapılır. Seçmeli ve uygulamalı derslerde müfredatta belirlenmiş çok çeşitli değerlendirme yöntemleri (geçti-kaldı, sözlü, öğrencinin kendi değerlendirmesi) kullanılabilir. Genel üst ortaöğretimin sonunda öğrenciler anadil, ikinci ulusal dil, yabancı dil ve matematiğin yanında, fen veya sosyal alan derslerinin birini seçerek en az dört dersi kapsayan bir olgunluk sınavına(marticulation) girmekte ve bu sınavı ve üst ortaöğretimde alınan dersleri başarıyla tamamlayanlara detaylı üst ortaöğretim sertifikaları verilmektedir.

Genel orta öğretim 16-19 yaş aralığındaki gençlere genel eğitim sağlar. Genel liseler öğrencilerini daha önceki eğitim kayıtlarına göre seçer. Bu eğitim 3 yıldır ve öğrenciler en fazla 4 yıl içerisinde bu eğitimi tamamlamak zorundadırlar. Okulu bırakma oranı yok denecek kadar azdır. Genel liseler ücretsiz olmasına rağmen, öğrenciler bazı ders materyalleri için harcama yapabilir.

Akademik kariyer yapmak isteyenler tercih etmektedirler.

Eğitim yıllık derslere göre organize edilmiş değildir. Her ders, dersin tamamlanmasına göre değerlendirmeye tabi tutulur ve bir öğrenci gerekli sayıda dersi tamamladığı zaman okul diplomasını alır.

Genel Ortaöğretim iki ulusal ana dili, bir yabancı dili ve matematik ya da genel dersleri (insani bilimler ve doğal bilimler) içeren dört zorunlu testten oluşan ulusal bir üniversite giriş sınavı ile sona ermektedir. Öğrenciler sınavda seçmeli testler de alabilmektedirler.

Ortaöğretimde Zorunlu Dersler;

- * Anadil ve Dil
- * İkinci Ulusal Dil
- * Yabancı Dil
- * Matematik
- * Çevre ve Doğal Bilimi
- * Din veya Etik Eğitimi
- * Felsefe
- * Tarih

- * Sosyal Çalışmalar
  - * Sanat ve beden Eğitimi
  - * İlave dersler
  - * Okul Tarafından belirlene çalışmalar
  - * Mesleki Eğitim İçin Rehberlik çalışmalar

SERTİFİKALAR

- * Derslerinde başarılı olup mezun olanlara genel eğitimini tamamlama sertifikası
- * Genel eğitim programındaki dersleri ve puanları gösteren sertifika.
- * Liseyi bitirmeden önce ayrılan öğrenciye verilen sertifika(certification of resignation)
- * Yeterlilik sertifikası(qualification certificate for the vocational qualification) bu sertifika alan öğrenci 120 krediyi tamamlaması gerekmektedir.

2.DEVRE MESLEKİ ORTAÖĞRETİM

Zorunlu temel eğitimi tamamlayan öğrenciler mesleki eğitime katılabilir, ayrıca mesleki eğitim genel liselerden ayrılan öğrencilere de açıktır. Mesleki eğitim 119 farklı çalışma alanını içeren 53 mesleki yeterliliği kapsamaktadır. Programın kapsamı 3 yıldır. Her mesleki yeterlik en az 20 kredi kısmı şirketlerde işi öğrenme olmak üzere, dil, bilim gibi temel ve seçmeli konuları içermektedir. Çalışmalar bir final projesini de içermektedir.

MESLEKİ EĞİTİM

- * Mesleki eğitimde modüler tabanlı programlar kullanılmaktadır. Her derste okutulan modüller belirlenmiştir.
- * 2001 yılından buyana mesleki eğitimde kredili sistem kullanılmaktadır. Üç yıllık bir mesleki eğitimi tamamlayan öğrenci 120 kredi ile mezun olur.
- * Mesleki öğrenmede dahil mesleki çalışma için 90 kredi
- * Temel Dersler (Core subjects) 20 kredi
- * Serbest Çalışma 10 kredi
- * 1 kredi öğrencinin çalışma yükünü de içeren 40 saate denk gelmektedir. İş yerinde çalışmada ise 1 kredi 40 çalışma saatine eşittir.
- * 3 yıllık mesleki yeterlilikler üniversite veya politeknik okullar için yeterlidir.
- * **Mesleki Eğitim ve Öğretimde Avrupa Kredi Sistemi (ECVET) çalışmalarında Avrupa da liderlikte yapmaktalar.**

Genel Dersler

- * Mesleki çalışmalar ve iş başı eğitimi yeterliliğe bağlı olarak değişebilir (90 kredi)
- * Ana dersler, genel tüm yeterlilikler (20 kredi, 16 zorunlu ders, 4 seçmeli dersten oluşur.
Bunlar:
  - * Anadilde ve Yabancı Dil
  - * Matematik,
  - * Fizik ve Kimya,
  - * Sosyal, İş ve İş Piyasası Dersleri,
  - * Beden ve Sağlık Eğitimi,

- * Sanat ve Kültür, Çevre Çalışmaları,
- * ICT, Etik ve Diğer Kültürler
- * Psikoloji ve Girişimcilik
- * Serbest Çalışma (10 Kredi)
- * Proje Çalışması (2 kredi)

ÖĞRENCİYİ DEĞERLENDİRME

Öğretmenler öğretim programında yazılı olan hedeflere dayalı olarak öğrenci başarılarını değerlendirirler.

- Değerlendirme okul hayatının sürekli bir parçasıdır.
- Sürece dayalı değerlendirme sonucu her öğrenci, yılda en az bir değerlendirme raporu almaktadır.
- Buna ek olarak bir öğretim yılı içerisinde en az bir ara rapor verilebilmektedir.
- Başarı hem sürekli olarak hem de öğretmenlerin uyguladığı sınavlarla değerlendirilmektedir.
- Temel eğitimin dokuz yılını başarıyla tamamlayan öğrenciye bitirme belgesi verilir.
- Bu belgeye ilaveten mezuniyet puanlarını ve derecesini yükseltmek isteyen öğrenciler bir yıl daha ilaveten öğrenim görebilirler. Bu yılı bitiren öğrenciye ek bir belge verilmektedir.

ÖZEL EĞİTİM UYGULAMALARI

Fin eğitim sistemine büyük başarı kazandıran unsurlardan biriside özel eğitime ihtiyaç duyan fiziksel- zihinsel engelli öğrencilerin ve öğrenme güçlüğü çekenlerin de diğer çocuklarla aynı okulda olmasıdır .Tek bir çocuğu bile kaybetmeyi göze alamıyorlar. Temel eğitimde, özel eğitime gereksinim duyan bireyler için okul eğitimiyle ilişkili bir şekilde her türlü olanak sağlanmaktadır. Özel eğitime ihtiyacı olan bir öğrenci sadece özel eğitim gerektiren derslerde bu eğitime devam ederek ayrı eğitim alırken, diğer derslerini normal eğitim içinde diğer öğrencilerle birlikte alır.

Özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilerin eğitimi mümkün olduğu ölçüde normal temel eğitim programı içerisinde kapsamlı okullarda normal sınıflarda ek özel eğitim programlarıyla sağlanmaya çalışılmaktadır. Kapsamlı okullarda özel eğitim öğrencilerinin eğitiminden ve özel eğitim programlarının yürütülmesinden sorumlu özel eğitim öğretmenleri bulunmaktadır. Özel eğitime ihtiyacı olan öğrenciler için üst orta öğretimde de destek programlar uygulanmaktadır. Kapsamlı okullara devam edemeyecek olan ağır fiziksel veya zihinsel engeli bulunan öğrencilerin eğitimi ayrı özel eğitim okul ve sınıflarında verilmektedir.

- Temel eğitimde, özel eğitime gereksinim duyan bireyler için okul eğitimiyle ilişkili bir şekilde her türlü olanak sağlanmaktadır.
- Özel eğitime ihtiyacı olan bir öğrenci sadece özel eğitim gerektiren derslerde bu eğitime devam ederek ayrı eğitim alırken, diğer derslerini normal eğitim içinde diğer öğrencilerle birlikte alır.
- Temel eğitim okullarının çoğunda özel eğitim sınıfları bulunur.
- Öğrencinin engelli ya da hasta olması, geç gelişme gösterme, ruhsal bozukluklar ya da benzer nedenlerden ötürü normal bir öğrenme grubu içerisinde eğitim alması uygun görülüyorsa, öğrencinin özel eğitim çerçevesinde eğitim alması kararlaştırılmaktadır.
- Özel eğitim öğretmeni tarafından verilir.
- Özel eğitim kapsamına alınan her öğrenci için bireysel bir öğretim programı hazırlanması zorunludur.
- Özel desteğe ihtiyacı olan öğrencilere uygun olan durumlarda normal kurumlar tarafından ilkokul öncesi ve mesleki eğitim ve öğretim sunulmaktadır.

GİRİŞ SINAVI **MATRICULATION** EXAMINATION

* Üniversiteye giriş sınavı Bahar ve Güz döneminde olmak üzere tüm liselerde aynı anda olmak üzere yılda iki kez düzenlenir.

* 4 zorunlu test yer almaktadır: Ana Dil, Diğer Ulusal Dil, Yabancı Dil ve diğer Matematik ve genel Bilimler Testi. Öğrenciler sınavda seçmeli testler de alabilmektedirler. Bu sınav ister 1 dönemde yada 3 dönemde tamamlanabilir

* Üniversiteler ayrıca yapılan sınavlara ek olarak başvurulara esas farklı yeterlik alanları belirleyebilir. Açılan programların alabileceği sayıdan daha fazla başvuru olması durumunda, üniversiteler farklı öğrenci seçme kriterlerine başvurabilmektedirler.

* Üniversiteye yerleşmede, üniversite giriş sınavı notu; enstitü, fakülte veya bölüm tarafından düzenlenen giriş sınav sonucu ve ortaöğretim ikinci devre bitirme belgeleri dikkate alınarak yerleştirmeler yapılmaktadır.

* Eğer öğrenci geçemezse üç sınav döneminde 2 kez daha girebilir.

YÜKSEKÖĞRETİM

Finlandiya’da yaklaşık 20 tane üniversite ve kolej bulunmaktadır. Bu eğitim kuruluşlarına girmek genellikle zordur. Öğrenci seçimi, öğrencinin okuldaki performansı ile giriş sınavındaki(marticulation) başarısı göz önünde bulundurularak yapılır.

Finlandiya’da yükseköğretimde ikili bir yapılanma vardır. Ülkede yükseköğretim hem üniversitelerde hem de politekniklerde (teknik okullar) verilmektedir.

Politekniklerde lisans programları genellikle 3-3,5 yıl (180-240 AKTS kredisi), üniversitelerde ise 3 yıl (180 AKTS kredisi) sürmektedir. Yüksek lisans programları ise tam zamanlı devam edildiği takdirde politekniklerde 1-1,5 yıl (60-90 AKTS kredisi) üniversitelerde 2 yıl (120 AKTS kredisi) sürmektedir. Politekniklerde yüksek lisans yapmak isteyenlerin lisansı bitirmiş olmanın yanında üç yıllık bir iş deneyimine sahip olma şartını da karşılamaları gerekmektedir.

Üniversitelerde tıp programları 6 yıl (360 AKTS kredisi), diş hekimliği programları da 5.5 yıl (330 AKTS kredisi) devam etmektedir. Yüksek lisanstan sonra bir alanda uzmanlık (licentiate) belgeleri iki yılda alınabilmektedir. Tam zamanlı çalışıldığı takdirde tez yazmanın zorunlu olduğu doktora programları 4 yılda bitirilebilmektedir. Ülkede 27 Politeknikte yaklaşık 150 bin ve 16 üniversitede 168.300 öğrenci bulunmaktadır. Ülke nüfusunun %28’i yükseköğretim görmüştür.

Yükseköğretim, teknik okullar ve üniversiteler olmak üzere ikiye ayrılır. Üniversiteler bilimsel araştırma ve öğretime ağırlık verirken, teknik okullar daha çok uygulamaya yönelik mesleki bir eğitimi esas almaktadırlar.

Finlandiya’daki üniversite giriş sınavı yüksek öğretim için seçilebilirlik kriteri olarak kullanılmaktadır. Üniversiteye giriş sınavı bahar ve güz döneminde, tüm liselerde aynı anda olmak üzere yılda iki kez düzenlenir.

Finlandiya’da yaklaşık 20 tane üniversite ve kolej bulunmaktadır. Bu eğitim kuruluşlarına girmek genellikle zordur. Öğrenci seçimi, öğrencinin okuldaki performansı ile giriş sınavındaki(marticulation) başarısı göz önünde bulundurularak yapılır.

Finlandiya’da yükseköğretimde ikili bir yapılanma vardır. Ülkede yükseköğretim hem üniversitelerde hem de politekniklerde (teknik okullar) verilmektedir.

Politekniklerde lisans programları genellikle 3-3,5 yıl (180-240 AKTS kredisi), üniversitelerde ise 3 yıl (180 AKTS kredisi) sürmektedir. Yüksek lisans programları ise tam zamanlı devam edildiği takdirde politekniklerde 1-1,5 yıl (60-90 AKTS kredisi) üniversitelerde 2 yıl (120 AKTS kredisi) sürmektedir. Politekniklerde yüksek lisans yapmak isteyenlerin lisansı bitirmiş olmanın yanında üç yıllık bir iş deneyimine sahip olma şartını da karşılamaları gerekmektedir.

Üniversitelerde tıp programları 6 yıl (360 AKTS kredisi), diş hekimliği programları da 5.5 yıl (330 AKTS kredisi) devam etmektedir. Yüksek lisanstan sonra bir alanda uzmanlık (licentiate) belgeleri iki yılda alınabilmektedir. Tam zamanlı çalışıldığı takdirde tez yazmanın zorunlu olduğu doktora programları 4 yılda bitirilebilmektedir. Ülkede 27 Politeknikte yaklaşık 150 bin ve 16 üniversitede 168.300 öğrenci bulunmaktadır. Ülke nüfusunun %28’i yükseköğretim görmüştür.

Üniversiteler öğrencilerini bağımsız olarak seçerler ve öğrencilerin hangi alanda ilerleyeceklerine aldıkları puanlara göre karar verirler. Tüm programlara sınırlı sayıda giriş vardır.

Üniversitelerde akademik yıl 1 Ağustos'ta başlar ve 31 Temmuz'da sona erer. Yaz okulu ve ek sınavlar da vardır.

POLİTEKNİKLER

- * Politeknikler iş hayatı ve bölgesel kalkınmaya odaklanan kurumlardır. 3 veya 4 yılda tamamlanmaktadır. Bu okullara girebilmek için genel ya da mesleki ortaöğretimi başarıyla tamamlamış olmak gerekir.
- * Başka bir deyişle üniversite giriş sınavında başarılı olan, genel ortaöğretimi tamamlayan, mesleki bir niteliğe sahip olan, yabancı bir ülkede eşdeğer bir eğitim alan öğrenciler bu okullara girebilir.
- * Politekniklerde dersler en az 6 ay süren iş başında eğitimi de kapsamaktadır.
- * Bu okullarda yetişkinler için de eğitimler ve kurslar düzenlenmektedir.

OKUL MİMARİLERİ

Finlandiya'da okul mimarisine özel önem verilmektedir. Çok katlı binalar yerine geniş bahçeler içerisinde tek katlı yapılar tercih edilmektedir. Okul bahçelerindeki oyun ve etkinlik alanları ülkede uzun süren kış mevsimi de göz önünde bulundurularak düzenlenmektedir. Finlandiya okul mimarisinin ayırıcı özelliği okul içindeki düzenlemeleridir. Okulların iç mimari sistemi rahatlık ve açıklık üzerine kurulmuştur.

- * Çok katlı binalar yerine geniş bahçeler içerisinde tek katlı yapılar tercih edilmektedir.
- * Tüm dersliklerde ve koridorların uygun yerlerinde bilgisayarlar bulundurulmaktadır.
- * Okul bahçeleri, oyun ve etkinlik alanları mevsimler faktörleri göz önünde bulundurularak düzenlenmektedir.
- * Yükseklikleri ayarlanabilen öğrenci sıraları, raylı tahtalar ve akıllı tahtalar bulunmaktadır.
- * Öğretmenler, dersten sonra öğrencileri ile bireysel görüşmek veya ilgilenmek istediğinde ya da çalışmak istediğinde ofis olarak kullanılabilen alanlar vardır.
- * Öğretmenlerin ayrıca bir arada oturabilecekleri öğretmenler odası ve branş öğretmenlerinin beraber çalışmasını sağlayacak çalışma odaları bulunmaktadır.

FİNLANDIYA ÖĞRETMEN YETİŞTİRME SİSTEMİ

Finlandiya'da bütün öğretmenlerin eğitimi ve yetiştirilmesinden üniversite ve politeknikler sorumludur. Finlandiya'da öğretmen olmak isteyen bir öğrenci programa katılabilmek için üniversite giriş sınavında ve daha sonra yazılı sınav, mülakat ve örnek ders anlatımından oluşan kabul testlerinden başarılı olmak zorundadır. Bu aşamaların sonunda öğretmenlik için müracaat eden öğrencilerin yaklaşık %10'u öğretmen yetiştirme programına kabul edilir. Okul öncesi öğretmenleri ve sınıf öğretmenleri üniversiteler bünyesinde yer alan eğitim

fakültelerinde veya öğretmen yetiştirme bölümlerinde yetiştirilir. Sınıf öğretmenleri eğitim fakültelerinden beş yıllık bir eğitimin sonunda eğitim alanında bir yüksek lisans derecesiyle (300 AKTS kredisi) mezun olurlar. Okul öncesi öğretmenleri için ise eğitim alanında üç yıllık eğitimin sonunda lisans derecesine (180 AKTS kredisi) sahip olmak yeterlidir. Sınıf öğretmenlerinin seçimi üniversite giriş sınavına göre yapılmaktadır. Sınıf öğretmenliği ülkede çok prestijli bir meslektir. Sınıf öğretmenliği programları üniversitelerin en çok tercih edilen programlarından ve başvuranların ancak %10-15'i programlara kabul edilebilmektedir. Temel eğitim ve üst orta öğretimdeki branş öğretmenleri ile mesleki eğitimde görev yapan kültür dersleri öğretmenleri üniversitelerin belirli alanlarında bir veya iki yıl okuduktan sonra veya kendi alanlarında eğitimlerini (yüksek lisans) tamamladıktan sonra öğretmen üniversitelerdeki öğretmen yetiştirme bölümlerine başvurmakta ve AKTS sistemine göre 80 teori ve uygulamanın birlikte sunulduğu pedagojik formasyon dersleri almaktadır. Branş öğretmenlerinin öğretmen yetiştirme bölümlerince seçimi de başvuranların alanlarındaki akademik ortalamalarına göre ve mülakatla yapılmaktadır. Meslek öğretmenleri kendi alanlarında yüksek lisans derecesini aldıktan ve üç yıl iş deneyimi kazandıktan sonra üniversitelerdeki öğretmen yetiştirme bölümlerinin politekniklerdeki benzeri olan meslek öğretmeni yetiştirme bölümlerine başvurarak AKTS sistemine göre 80 kredilik teori ve uygulamanın birlikte sunulduğu bir pedagojik formasyondan sonra öğretmen olabilmektedir.

Finlandiya'da öğretmenlerin hizmetiçi eğitiminde temel sorumluluk çalışılan kurumlara aittir. Öğretmenler yılda en az üç günlük bir hizmetiçi eğitim programına katılmak zorundadır. Öğretmenlerin hizmet içi eğitimleri üniversitelerin sürekli eğitim merkezlerinde, üniversite ve politekniklerin öğretmen yetiştirme bölümlerinde veya yaz üniversitelerinde yapılmaktadır. Ülkedeki öğretmenlerin %94'ü kadrolu çalışmaktadır. Öğretmen atamaları genellikle yerel yönetimlerin sorumluluğundadır. Öğretmen maaşları bölgeden bölgeye değişiklik gösterebilmektedir. Öğretmenlerin haftalık ders yükleri 16 ila 24 arasında değişmektedir.

(Eğitim sistemi Finlandiya'da son 200 yıldır bu şekilde işliyor ve hiçbir değişikliğe uğramamış. Tarih kitaplarında 200 yıl önce bağımsızlığını kazanan ve ülkenin her tarafı bataklık olan bir ülkenin halkının bu eğitim sayesinde sadece bir kuşakta ülkeyi bayındır hale getirdiği ve her tarafı yeşillik yaptığı açık bir şekilde belirtiliyor.)

İlk ve ortaöğretime öğretmen yetiştirme 1971'de yüksek öğretim bünyesine alınarak öğretmenlerin üniversitelerden mezun olma zorunluluğu getirilmiştir. İlk ve ortaöğretim okullarında görev alacak sınıf ve branş öğretmenleri yüksek lisans mezunu olarak yetiştirilirler. Öğretmen yetiştirme süreci, araştırma temelli oryantasyon, ulusal ve uluslar arası değerlendirmeler ve pedagojik bir programı içeren yapıyı arz eder. Bu bakımdan öğretmen yetiştirme oldukça zorlu ve yoğun bir öğretim sürecine tabidir. Öğretmenlik mesleği Finlandiya'da oldukça önemsenen bir alandır.

* **Finlandiya'nın PISA da elde ettiği başarısının altında yatan en önemli sebeplerin başında öğretmen yetiştirme programı gelir**. Bu programın en önemli özelliği başlangıçta motivasyonu yüksek ve yetenekli öğrencileri programa kabul ederek öğretmen eğitiminin kalitesini sürekli yüksek tutmayı başarmaktır.

- * Finlandiya’da öğretmen olmak isteyen bir öğrenci programa katılabilmek için üniversite giriş sınavında ve daha sonra yazılı sınav, mülakat ve örnek ders anlatımından oluşan kabul testlerinden başarılı olmak zorundadır.
- * Bu aşamaların sonunda öğretmenlik için müracaat eden öğrencilerin yaklaşık %10’u öğretmen yetiştirme programına kabul edilir.
- * Hak kazanan öğrenciler branşlarıyla ilgili dersleri ünversitenin fen ya da sosyal bilimler fakültesinden alırlar. Bu derslerden sonra formasyon derslerini almaya başlarlar.
- * Öğretmen adayları eğitim boyunca 4 aşamadan oluşan ve 2 yıl süren bir staj eğitimine tabi tutulmaktadır.

Branş öğretmenlerinin eğitim sürelerince almaları gereken ders kredileri aşağıdaki çizelgelerde gösterilmektedir.

Çizelge 4. Branş Öğretmeni Eğitimi

Branş Öğretmeni Eğitimi Örneği (MA 300-350 AKTS)		
Alan Dersleri	Eğitim Dersleri	
İlgili Bölümlerden • 240 AKTS	Eğitim Fakültesinden • 40 AKTS	Uygulama Okulunda • 20 AKTS
• Temel Alan (180 AKTS) • Yan Alan (25-60 AKTS) • Genel Dersler	• Pedagoji • Seminerler • Araştırma	• Uyum stajı • Temel Staj • Üst Düzey Staj

ÖĞRETMEN ATAMALARI

Eğitim fakültelerinden mezun olan öğretmenlerin atama şekilleri ile ilgili ulusal düzeyde uygulanan bir sistem mevcut değildir. Öğretmen seçiminde ve atanmasında yetki ve sorumluluk eyalet ve yerel yönetimlere bırakılmıştır. Bazı belediyelere bağlı okullara atanacak öğretmenleri okul müdürleri veya okul yönetim kurulları seçerken bazılarında bu seçim belediye seviyesinde yapılır. Öğretmen seçimlerinde başvuran öğretmen adayının mastir derecesi, staj eğitimi başarısı, öğretmen yeteneklerini gösterme becerisi gibi hususlar dikkate alınır.

YETİŞKİN EĞİTİMİ

Finlandiya'nın yetişkin eğitime oldukça önem veren bir ülke olduğu söylenebilir. Çalışma çağındaki nüfusun yarısı (1.7 milyon) çeşitli yetişkin eğitimi programlarına devam etmekte ve bu programların finansmanını devlet sağlamaktadır. Resmi okul sistemlerine ek olarak özel işletilen enstitüler de yetişkin eğitimi için çok çeşitli fırsatlar sunmaktadır. Böylelikle tüm eğitim ve öğretim şekilleri yetişkinler için de sunulmaktadır. Bazı eğitim kurumları yalnızca yetişkin eğitim ve öğretimine odaklanmışlardır. Yetişkin eğitim ve öğretimi firmalar içerisinde hizmet içi eğitim şeklinde de verilmektedir. Çalışmalar her öğrenci için ayrı olarak hazırlanan bireysel öğrenme programlarına dayanmaktadır.

3 tür yeterlilik bulunmaktadır:

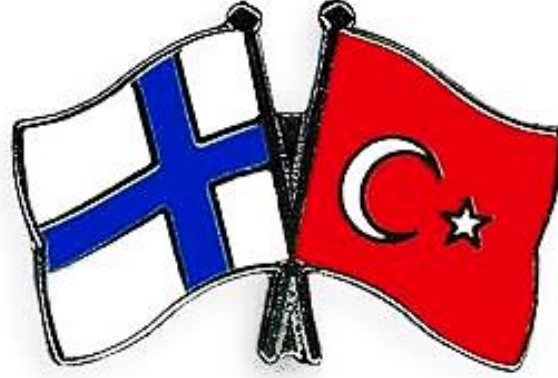
- ortaöğretim sonrası
- ileri mesleki yeterlilikler
- özel mesleki yeterlilikler

Sistemin denetlenmesi işveren, çalışan ve öğretmen temsilcilerinden oluşan üç taraflı yeterlilik komitesinin sorumluluğu altındadır. Eğitim kurumlarının geniş bir özerkliğinin yanı sıra verilen eğitimin hedeflerine, hedef kitlesine ve metotlarına karar verme özgürlüğü de bulunmaktadır. Yetişkin eğitimiyle yurttaşların yaşam boyu öğrenmesinin desteklenmesi, topluma uyumun ve toplumsal eşitliğin sağlanması amaçlanmaktadır. Ülkede yetişkin eğitiminin verildiği 196 yetişkin eğitimi merkezi, 82 halk lisesi ve 20 yaz üniversitesi bulunmaktadır.

Gençler için ortaya konulan ve yaygın okullardan üniversite öğrenimine kadar değişen tüm eğitim ve öğretim şekilleri yetişkinler için de sunulmaktadır. Bazı eğitim kurumları yalnızca yetişkin eğitim ve öğretimine odaklanmışlardır. Yetişkin eğitim ve öğretimi firmalar içerisinde hizmet içi eğitim şeklinde de verilmektedir.

Yetişkinler için ortaöğretim ikinci devre sonrası eğitimde, yetişkinler tıpkı gençler gibi üniversite giriş sınavı için eğitim görebilir ve aynı sınava katılabilirler. Yetişkinler aynı zamanda gençlerle aynı ortaöğretim ikinci devre sonrası mesleki yeterliliklere de sahip olabilirler. Yetişkinlerin özellikle yetişkinler için tasarlanmış olan yeterlik tabanlı yeterlilikler sistemi vasıtasıyla mesleki yeterlilikler için eğitim görmeleri ve bunları kazanmaları esnek bir yoldur. Sistem kişilere kendi mesleki becerilerini bu becerileri işte, okul çalışmalarında ya da kendi boş zaman etkinlikleri esnasında kazanmış olmalarından bağımsız bir biçimde yeterlik testlerinde gösterme şansı tanımaktadır. Çalışmalar her öğrenci için ayrı olarak hazırlanan bireysel öğrenme programlarına dayanmaktadır. Yeterlik tabanlı üç yeterlilik bulunmaktadır: ortaöğretim ikinci devre sonrası, ileri mesleki yeterlilikler ve özel mesleki yeterlilikler. Yeterlik tabanlı yeterlilikler Ulusal Eğitim Kurulu tarafından saptanmaktadır. Diğer yandan sistemin kurulumu ve denetlenmesi iş veren , çalışan ve öğretmen temsilcilerinden oluşan üç taraflı yeterlilik komitesinin sorumluluğu altındadır.

TÜRK EĞİTİM SİSTEMİ – FİNLANDIYA EĞİTİM SİSTEMLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

FİNLANDİYADA FARKLI OLAN NEDİR ?

Finlandiyalı eğitimcilerin fikrine göre, yetenekli çocukları daha da yüksek performans göstermeleri için teşvik etmektense, zayıf ve geride kalan öğrencilere daha çok eğilmek, toplamda çok daha iyi sonuçlar veriyor. Buradaki ana fikir, daha zeki konumdaki çocukların, kendi gelişimlerini engellemeden, kendilerinden daha geri konumdaki arkadaşlarına yardımcı olacağı ilkesi üzerine kurulmuş.

✓ **Oyuna çok fazla önem verilmesi :**

Finlandiya’da insanlar çocukların oyun, hayal gücü ve kendi kendilerine keşif vasıtasıyla öğrendiklerine inanıyorlar, bu yüzden öğretmenler çocukların sadece oyun oynamalarına izin vermekle kalmıyor, oyun oynamaları için onları teşvik de ediyor. Özellikle erken yaşlarda kişiliğin bütüncül gelişimi oldukça değer verilen bir şey. Lise çağında bile öğrencilerin öğrenci merkezinde langırt veya video oyunları oynadıklarını görebilirsiniz.

✓ **Sonuçları öğrencilerin hayatlarında belirleyici olan standardize sınavların olmaması :**

Fin okulları sınavlara hazırlanmak için ne kadar çok zaman ayrılırsa, serbest düşünme ve sorgulama için o kadar az zaman kalacağına inanıyorlar. Öğrencilerin mesuliyetleri sınıf düzeyinde öğretmenler tarafından ölçülüyor.

✓ **Okullar birbiri ile rekabet etmiyor :**

Bütün okulların iyi olması gerektiğine inandıklarından okul değerlendirmesi yapmıyorlar. Okulların rekabetçi olmayan yapısı da okul seçme programlarına olan ihtiyacı ortadan kaldırmış oluyor.

✓ **Olağanüstü derecede iyi, öğretmen hazırlık programları :**

Finlandiya’da öğretmenlere bu kadar güven duyulmasının bir sebebi de öğretmen olmanın son derece titiz ve prestijli bir süreç olmasıdır. Eğitim fakültesine sadece en iyilerin en iyileri kabul ediliyor. Yüksek test sonuçlarına sahip olmanın yanı sıra, adaylar onların fazilet, tutku ve pedagojik bilgilerini soruşturan bir mülakatı da geçmek zorundalar. Üniversiteler öğretme mesleği için en uygun adayları bulmayı taahhüt ediyorlar. Programları araştırmaya dayalı ve öğretmenler yayımlanmış bir tezle birlikte master düzeyinde mezun oluyorlar.

✓ **Kişisel zaman oldukça değerli:**

Her 45 dakikada bir, öğrencilerin yasal olarak 15 dakika serbest zaman geçirme hakkı var. Finliler, öğrencilerin derse katılım ve öğrenme kapasitelerinin gevşeme ve yeniden odaklanma şansı bulduklarında en başarılı olduğuna inanıyorlar. Dolayısıyla, oyun oynama, konuşma veya hatta sessizce okuma ihtiyaçlarının kısa süre içinde karşılanacağını anlayan öğrenciler ders saatinde üretken bir şekilde çalışıyorlar. Sık sık dışarı çıkmak daha fazla fiziksel aktiviteyi de teşvik ediyor.

✓ **Daha az aslında daha çok demek :**

Öğrenciler yedi yaşına kadar okula başlamıyorlar. Ayrıca okul günleri de daha kısa. Çoğu ilkökul öğrencisi günde dört – beş saat okula gidiyor. Lise öğrencileri, üniversite öğrencilerine benzer şekilde, sadece kendileri için gerekli dersleri alıyorlar. Bu yüzden sabah 8’de İsveç dili dersi olan bir öğrencinin, diğer dersi saat 10’a kadar başlamayabiliyor.

✓ **Yaşam kalitesine önem verilmesi :**

Fin sistemi, mutlu öğretmenleri iyi öğretmenler olarak kabul ediyor ve aşırı çalışan öğretmenler listenin başında tuttukları bir şey değil. Öğretmenler hazırlıklarını evde yapıyor ve öğrenciye haftada sadece yaklaşık 20 saat kadar ders veriyor.

✓ **Yarı-takipli öğrenme:**

16 yaşından sonra, öğrenciler “gymnasium” adı verilen akademik tabanlı lise veya meslek okulunu seçerler. Bununla birlikte, her iki yol da Fin toplumunda oldukça çok saygı görür. Bu liselerin herhangi bir tipinden mezun olan öğrenciler üniversiteye gidebilir.

✓ **Ulusal standartlar değerli:**

Finlandiya, “Ortak Çekirdek Devlet Standartları”na benzeyen ulusal bir standart grubunu kullanıyor. Öğretmenler müfredat ve standartların nasıl uygulandığı üzerinde tam özerkliğe sahipler.

✓ **Etik, ilkökul sınıflarında öğretiliyor :**

Birçok öğrenci etik eğitimini din dersi sırasında alırken, bir mezhebe veya dine bağlı olmayan öğrencilerin bile etik dersleri alması gerekiyor.

Türk eğitim sistemi ve Finlandiya eğitim sistemi arasında bazı benzerlikler olduğu gibi çok sayıda farklılığın olması da dikkat çekmektedir. Bunların en başında öğretmenlerin iki ülkedeki sosyal statü farkı gösterilebilir. Ülkemizde öğretmenlik mesleği üniversite tercihlerinde genellikle istenilen bölümler tutmadığı zaman sonlara yazılan bir meslektir ve değerini kaybetmiştir. Fakat Finlandiya’da öğretmenlik mesleği çok saygın bir meslek olup maaş bakımından ülkemizdeki duruma benzer olmasına rağmen en çok tercih edilen meslekler ise arasında en üstlerde yer almaktadır.

İkinci olarak da bizim eğitim sistemimizde müfredat ve ders kitapları eğitimin baş aktörleri olarak bilinmektedir. Öğretmenler genellikle işledikleri dersleri müfredata sıkı sıkıya bağlı olarak işlerler. Aksine Finlandiya’da basit bir müfredat vardır ve genellikle değişmez. Öğretmenler müfredatı kendi derslerine uydurma konusunda özgürdürler, farklı kitap ve materyallerde ders anlatımı yapabilirler.

İki sistem arasındaki en kayda değer fark eğitimin düzenlenmesinde yerel yönetimlerin yetki ve sorumlulukları noktasında görülmektedir. Türkiye’de belediyeler eğitimin yönetiminde Finlandiya’ya göre çok daha az yetki ve sorumluluk sahibidir. Finlandiya’da eğitim faaliyetlerinin yürütülmesinde yerel yönetimlere, okullara ve hatta öğretmenlere kanunlar çerçevesinde belli oranda özerklik tanınmaktadır. Türkiye’de ise hiyerarşik bir merkezîyetçi yapı bulunmaktadır.

İki ülkenin yükseköğretim sistemlerinin yapılanması da farklıdır. Finlandiya’da politeknik ve üniversitelerden oluşan ikili bir yapılanma vardır. Ayrıca Finlandiya’da YÖK benzeri bir yapı bulunmamaktadır. Üniversite ve politekniklerin daha özerk oldukları değerlendirilebilir.

Ayrıca iki sistemdeki öğretmen yetiştirme uygulamaları ve öğretmenlerin sistemde üstlendikleri roller de farklıdır. Ülkemizde öğretmen olabilmek için üniversite sınavından yeterli puanı alabilmek gerekirken Finlandiya da öğretmen olabilmek bu kadar kolay değil.

Öğrenciler 3 aşamalı bir sınavdan geçirilerek ve yetenek bazında da değerlendirilerek üniversitelere kabul görüyor. Ayrıca onlarda lisans bitirmek öğretmen olmanıza yardımcı olmuyor en az yüksek lisans derecesinde belgeniz olması gerekiyor. Ek olarak öğretmenlik uygulaması süresi ülkemizde sadece 4. Sınıf öğrencilerine verilmek üzere yalnız 1 seneyi kapsarken, Finlandiya da bu süre en az 2 yıldır. Bununla beraber ülkemizde hizmetiçi eğitime genellikle önem verilmiyor.

Bunların dışında iki eğitim sistemi arasındaki farklılıklara bir de bunları ekleyebiliriz:

- * Okula başlama yaşı Finlandiya’da 7 iken ülkemizde 60. ayını bitiren çocuklara kadar inmiştir.
- * Ülkemizde okulların denetimini ve teftişini yapan bir kuruluş varken Finlandiya’da bulunmamakta her okul kendinden sorumlu durumdadır.

- * Finlandiya'da okul kitapları, ulaşım ve servis, ve yemek hizmetleri ücretsizken, ülkemizde genel anlamda sadece kitapların ücretsiz olduğundan söz edilebilir.
- * Finlandiya'da yaparak-yaşayarak öğrenme modeli çerçevesinde, okullar öğrencilerin kendilerini rahat hissedebilecekleri bir öğrenme ortamıyken, ülkemizde bu durum neredeyse tam tersi gibidir.
- * Ülkemizde sınıf mevcudu 30-35 civarlarındayken Finlandiya'da bu sayı 20-25lere düşmektedir.

KAYNAKÇA

- <http://www.phnet.fi/public/ergene/finlandiya/genel/Finlandiyagenel.pdf>
- <https://tr.wikipedia.org/wiki/Finlandiya>
- <http://www.infopankki.fi/tr/finlandiya-hakk-nda-bilgiler/finlandiya-hakk-nda-genel-bilgi/finlandiya-da-din-ve-k-lt-r>
- <http://ubunundunyasi.blogspot.com.tr/2016/02/finlandiyada-okul-oncesi-egitim.html>
- <http://www.cnnturk.com/yasam/10-fotografla-finlandiya-egitim-sistemi?page=1>
- <https://prezi.com/syhapbukjk-u/finlandiyann-egitim-sistemi-ve-ogretmen-yetistirme-sistemi/>
- <http://www.tugbacansali.com/finlandiya-egitim-sistemi/>

- <https://www.slideshare.net/inal11/finlandiya-okulncesi-eitim>
- <http://slideplayer.biz.tr/slide/2339561/>
- www.linkedin.com/pulse/şşırtıcı-eğitim-sistemi-tuncayguven
- <https://suleymanyildiz.wordpress.com/2011/04/26/finlandiya-egitim-sistemi/>
- <https://www.youtube.com/watch?v=ETC-WFA6WJU>
- <http://www.milliyet.com.tr/fotogaleri/56118-yasam-10-fotografla-finlandiya-egitim-sistemi/2>
- <https://www.google.com.tr/search?q=Finlandiya>
- EURYDICE/EURYBASE. (2005c). The Education System in Finland. (Online):<http://194.78.211.243/Eurybase/Application/frameset.asp?country=FI&language=EN>.
- Simola, H. (2005). The Finnish miracle of PISA: Historical and sociological remarks on teaching and teacher education. *Comparative education*, 41(4), 455-470.
- <http://sgb.meb.gov.tr/eurydice/#>
- http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/index_en.php
- <http://urn.meb.gov.tr/ulkelerpdf/FINLAND%C4%B0YA.pdf>
- EURYDICE/EURYBASE. (2005c). The Education System in Finland. (Online):<http://194.78.211.243/Eurybase/Application/frameset.asp?country=FI&language=EN>.
- Simola, H. (2005). The Finnish miracle of PISA: Historical and sociological remarks on teaching and teacher education. *Comparative education*, 41(4), 455-470